

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de două ori săptămânal: Mercurul și Sâmbăta. Foia e dată pe săptămână, adică: Sâmbăta. Prețul jorului este pe unu anu 10 f. m. c., pe diumătate anu 5 f.; iar pentru țevii străne 7 f. pe unu anu, și pe unu întregu 11 f. m. c. Se prenumera la toate postele imperaticești, cum și la toți cunoscutii noștri DD. corespondenții. Pentru accei „petiții” se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Lipova. Se a atins mai de multe ori în Diurnalul nostru nențelegerea ce domnia aci între serbi și romani, înse nu seau deslucitu starea lucrului asia de limpede, cum ar fi aceea a se cunoșce de cei ce bârfescu fora a avé catu de puciuu cuvintu; asea aveți bunătate, de și mai tardiu, a publica următoria deslucire; fiindcă totu se mai andu tinguiri jelose din partea antagonistilor, cari dieu: „Fratii noștri romani din Lipova asia și asia inimici fora de omenie ne sunt, — ei nu ne iubesc ca noi pre ei, — ei cu sila vreu sê arunce cartile serbesci din biserică, — vreu să strice relegiunea, pacea, și frăția, și câte toate de aceste! Despre asta lamentare și cauza asta ponașă, indresnesc următorele date autentice a enunera.

Înaintea de anul 1820 fiind comunitatea rom. a Lipovei foarte apăsată din partea episcopilor serbesci temisioreni prin marca acestor supremație, de carea voind a scăpa, voind a câștiga sântul nostru drept, nenunțate și nenumerate recarse am intins cătră ei, căci ca lili fora părintii nu aveam pre altii a ruga, cu toate ca ne erau vitregi. — Neam rugat ca de Dzeu, dar durere! nici îndorsată nu căpetarăm la recursurile noastre. — La a: 1834 după o mare dojemire episcopul Masim Manuilovicu vedând mulțimea românilor în Lipova abia ertă de partea dreaptă a se cânta românește în biserică și dea stânga serbeste prin sciuta îndorsată: „De este aceasta dorire a tuturor, nici eu nu sunt în protivă, și asia dupa posta părții cei mai mari să fia și să rămână. În Arad 27. Apr. 1834. Masim Manuilovicu.” — Spiritul secului deschidend ochii românilor pretinsără deplin dreptul lor și cuvenit: să se cânte în biserică rom. a Lipovei numai românește, de orăce nici 12 familii sunt de serbi, și acești pucini știu bine românește, ear limba serbească, ce și o însușesc, pre pucini o cunosc. Pentru aceasta cu o comună petitiune băturăm la usia rezidentiei episcopesci de nenumerate ori; înse nici nu ni sau concesu a ne esprime rugarea, ci mai de multe ori fuserăm despretiuiti și rempociși fora nici o mângâiere. Mai pe urmă episcopul Panteleimon Zsivkovicu dede petitiunea noastră în antea Consistoriului, de unde si primirăm îndorsată favorătoare: „Fia voue ce ati cerut” Temisiora 1844. — Aici debuim bine a însemna, că aceasta îndorsată nu numai de episcopul fu ordinată, ci chiar și de Consistoriu aprobată, ear prin propria subscriere a D. archimandrit Maschirovicu întărită (e încă viu, pôte spune), scrisa în limba serbească și păstrată si astăzi în arhivul bisericii. — În urmarea atinșei îndorsate la an. 1844 se începu a se cânta numai românește, și tot românește s'au cântat penă la an 1848 6. Noembre, când prin nefericitul rebel civil, după a lungarea insurgentilor din Lipova, marele serb Stojanovits trâmisiul comisariu imperatesc, adămănit fiindu de mica partidă serbească și întăritat încă în Temisiora și de episcopul Zsivkovits, arestă pre fruntasii ca romani adeverați, apoi înființă un comitet, ear posturile — punând preside si senatori — le împărți numai serbilor. Aceștia adunând acumă pre nise prozeliti, din plebea română fora pământuri și mosii, sub nume de comunitate (întăritati și de un paroch născut roman — cunoscutul) acestia amenințândulise și cu baionete primiră iară limba serbească în biserică; asia dară ei povătuiti de serbi desființară îndorsata consistorială, și cu puterea băgara eară cartile serbesci în biserică română. — Blandii romani la acestea erau cu o privire măhnită, căci ceia crășnindii căutau după urma lor ce se îi

apuce în cursa resbunareii, apoi fruntea românilor, ce să facă, era sub închisore, iar ceilalții cu încemenire se uitau ce desființări fac streinii în (vatra) focariul străbunu. — speram numai că este judeciū drept și se vor cutremura cei fora de lege. — Strigati acum în lume, că voi aveți frăția și ne iubiti pre noi! —

Aceste trecură: romani deloc după restaurarea păcii merseră la episcopul Zsivkovits, spre ai areta nedreptatea și sila crudelă ce se faci cu ei în contra îndorsatei consistoriale, cerend de noi aprobarea aceii îndorsate de a se cânta iar numai românește: dar ce fu acum? Episcopul cu o despretiuire îi certă, numindu îi rebeli, inimici, turburători de pace, și câte mai multe, apoi spumegand de mânie îi empinsă. Inșă romani convinsi fiind de sântul drept al lor pretinsără aceasta ne încetat, spre ce episcopul în Sâmbăta mare a Pascilor a. 1850 ne trimisă o epistolă denegătoare, inversiunata cu aceste cuvinte: „Că acel drept (la an. 1844) nu l'au dat episc. nesciind ei despre acea îndorsată cât mai puciu, acea e falsă și neadeverată; deci debue să se cânte și serbesc.” Ce se mai faci dară romani?! când pastorul, carle în antea lui Dzeu ai jurat, că va iubi din inimă turme sa, singur învrășebesc cu nedreptate oile sale blânde. — Eată dară nodul și cauza certării: în mână ai romani dreptul, inșă pentru ei s'au stins dreptatea prin astfelu de omenii — și ei totusi mai cutecădă cu neobrăsnicia a si — reci gurile, că ne iubesc pre noi pentru că suntem de o lege, bem dintrun potir s. alt.; inșă amorea lor e frăție fatiarnică, căci vreu să stingă s'au se debilitădie nationalitate noastră, ca se ne topim în ei, ear den sudorea multora ei să se îngrasia. — Apoi mai strigati în lume, că voi aveți frăția. — Scapăne Dōmne de gura inimicilor, și de ghiarele călcătorilor de lege.

Aceste toate la am inscriatu numai pentru ca lamăndusa lucrul se sa vėdea adevērul și se si cunōșca cei nedrepti lungul nasului intru pretensiunea lor cea de risu. Un concetațianū.

Brasiovu, 25. Sept. Dorintia multora prenumeratori la „Istoria Daciei Superiore, de Ales. Papiu Ilarianu, o vedem astăzi nutrită, ca sosirea Tomulu al Ilie, trimisu pentru cei ce se prenumerassera la Redactiune. Assemene se află esitā de supt tipariu Gramatica

*) Din insciințările mai prōspete am priceput că în 22. Iun. c. v. ai sosit la Lipova o îndorsată dela consistoriul Temesian cu acea: că fiind comunitatea serbeană destul de numerosă (?) (3400 rom. și 20 fam. serbe) să se țienă slusba și rom. și serbescă, și că mai mult romani în treaba aceasta n'au de ase ruga la consistoriul atins, care ordinațiune cetindu se înaintea poporului numeros, acesta — urmand essemplul serbilor, cari nu numai în comunitati pe diumetate serbi cu diumetate roman, dar nici în cele mai multe comunitati satesci, unde numai cativa serbi sunt, eară romani multimea, totusi totă slusba e în limba serbească, s'au mai mult serbească; de parte se fia ca p. e. în cetatea Timisiorii, în Chichinda, Versietiu, Nouplanta, s. a. unde destui romani sunt, se permittă serbi a se canta barem un „dōmne miluescene” pe române; acei popor Lipovan roman delocū inversiunandu, se, și cunoscându-si dreptul, ai cerut dela respectivul protopresbiter chieile dela dalapul, unde erau inchise cartile rom.; deci scotiendu le afar' le-au pus la locul lor cuvenit, eară celē serbesci le-au pus sub aceea închisore.

ФОЛЕТОНЪ Л.

Тимшопа, 13. Септ. 1852.
(Брмаре.)
II.

D. inspentorii șkolare ce aolă de fațu și veltorii prin komitatzia Krașovii komitatzind rđikareā sishriilor dnevъъ toreshgi. Черiа petreakъ.мъ дп тодi нашii sei, шi дп рђъре imiтеле локиторior de aci асча дпсво.ледире центръ вилеле сеъ, каре възърът къ б арђтаръ чейалддi фрадi ai sei din Ы.пат. Noi презкнопигет къ жертвоеле Крашо.венior adъce дп привиңда асчааста вор фi къ шъат маi марi, декът ачелеа а ле маi авџилор sei фрадi din Торонга шi Темеш; дар къ.цете дъшиi, къ жертвоиреа асчааста б фак центръ дпсшиi вилеле сеъ, а кърiа пльчерi de шi ei делок нз ле вор сiмдi, зршъторior sei дпсъ ле ассекъръ дп денлiнъ шъсъръ. Ачептiа вор вiнекъвiнта о фангъ а шъриңдi.лор sei, каре ле а скос вiңаца дин дитънерк шi iа фъкът оменi лiверi, презкъм де алтъ парти вор аџрици шi адъчереа аминте а аче.

лора, карii нз саъ дп рђикiт де вьнзл сеъ шi ал лор, чi iаъ дпнът шi маi департе дп жьгъл пешгiнцегi шi ал склавiегi. Вiңаца постръ пльъ ла аннъа 1848 н'а фост алга, декът о контiнъз орвекаре prin дитънерк шi пешгiнцъ. Буеле стеле сгръ.льчiте, каре сор арђтар не орiзонъа ei, ор анъс фъръ а лъсса дп декъререа са асча лъкоре, че сьнт вiъмате цениi марi а о аръика песте поноръа сеъ, къчi ei ор вiецъгiт шi ор пъригiт неконоскъдi, шi вiиторимеi а ретас ресерват а адмiра шърипеа лор, шi а ле кон.дъръ сордii чей шаштере а лор, каре iа лъссат а вiецъгi дитъръшъ timi, дп каре коевior sei нз леа фост iертат а i кърiнде. Дар адъ.череа аминте де тимъриле трекъте е дъперосъ, каре дъпере нъмаi конвiңдереа асча нi б поре вiъзра, къкъ Ротънъа нз поргъ вiна веде.търиi сале. Евенiментеле челор дъoi аннi ор нътръно афънд вiңаца ромънъ, еа с'а деитентат деодатъ дп фанте шi центръ асча шi къ конферiңда дп сiне шi потеряе са. Шi шi дъсвiаъ извiтъриле челор доi аннi вiфорони сь вiнъ, ка Ротънъа сь дъвиіе къ тогъ енер.дiа вiегдii сале. Дар репента асчааста дешентаре афъръ къ неа адъс маi апропе

своиъли, чейлă avem noiore, нз не а скiмват немiа дикъ дп стареа вiегдii постре, поноръа постръ тот орвекъ prin дитънерк, шi фор.дiтеле дичеркърi, че сь фак сире рђдикареа лъi, саз сьнт преа слабе, центръ къс преа вьдiне, саз дпшигъ дп педечi, каре къ грех се ног сьриа. Пльъ че педечiле дъсвълирей вiегдii постре не аз венiт дин нърдiле ачелеа, дела каре ръзiматdи вiмаi не сiмдъа оменiриi пътем чере рђдаре, нъч де сокотeam сортеа аша де дъперосъ, къчi дп пешгiнца постръ не шъгъгiат къ сперанца асча, къ одатъ тотъшъ дитъръшiга вьзвiнцъ а поноръалi постръ. на рътiне катенеле недрептеi склавii шi шi ва дескiде о кале не кънъа вьлтърей. Тимъа елiвъръриi постре а венiт, шi фъдъаска вiпiре а Ротънiлор дп аннi чей дъoi аi револъчiвнiе не а дитренъгiт а крече шi а не вькъра, къ фъдъаска асчааста аторе на дпсво.ледii тоге дитренпiндериле поноръалi постръ, шi дъсвъа дпшi на адъна шi зoi тоге потеряе сале де а се скъна дикъ шi де шiкъа ретас шi към.плiгiт iмiтiкал вiегдii сале — де склавiа дитъ.перекълi. Аша е, noi не ам вькърат, центръ къ

Берлин, 16. Септ. Еаръ ши конферинге де въ шї. De doi ani d'acóче de când кэрг конферингеле де вамъ днтра статерїле немешті ної дѣкъ леван армїри республїкеле лор маї пе скэрт; ам ѓї пэтръ фаче ачеста ши маї пе ларг; досъ дѣме че матерїь врѣчѣс маї есте ачест, деспре каре нїчі одатъ въ поді продѣче врео республїк! Конферинге Карлсрухе къ амї, конферинге де Берлин, конферинге къ амїале де Дресда, амтеле маї пэтръ астъ прїшїваръ де Вїена ши акам де врео дѣе септѣмїни саршиї де Берлин, че сѣ се маї алэгъ дїа атэла конферинге! О Церманїя ши о сїгаръ вамъ, сѣз 36 Церманїї ши тотам о сїгаръ вамъ, сѣз о Церманїя къ Австрія ши алта къ Прусіа де фрѣте, ачестеа се пар а ѓї грестѣїле дїа канса кэроа конферингеле пе дѣнїтѣ нїчі ка ракка нїчі ка мезъла. — Ерї де 15. Септ. репрезентангїи ачелор статерї немешті карї воїрѣ а лва парте ши ла ачесте конферинге дїа Берлин, дїакаръ о шедїнѣ кареа савъ дѣлї пе тоді вїнесїмїторїї, пе дїа алт канса, дѣкът къ ми се аубаръ зпї ши — ка пе штїс че даскалї де портѣ, дѣчепаръ а цїне челорлардї метерїї веште лекдїзи дїа полїтїк, екѣомїт, фїансѣ ш. а. Прусіанї чеї сѣзшошї пе штїс км ши сѣшї аконере грешалеле лор.

Италія. Сїчілія. Зова дїа челе маї фрѣтїфере дїпэтрї але Сїчілії се нїсїеште токмаї акам кѣнд вїедїї локвїторї се гѣтеа сѣшї страпгѣ родла остенелелор лор, де лава че се варсѣ де торент пе зпїа дїа челе дѣсепре-зече кратерї але вулканилі Етна.

— Пїемѣнт. Търїн. Журналя „Вїлангѣла“ че де овште есте вїне дѣформат, пе сїзне, къ прїн Търїн ар чїрзла о епїстолѣ а конгелї Канѣр. де каре се дѣсепнезѣ, кмкѣ лѣї Л. Наполеон, пе і ар пльчѣа констїтудїї пеа де акам а Пїемѣнтелї; ла каре маї адоѣе кореспондентеле, кмкѣ прїнтрѣ чеї де фрѣте карї даб тошл де Търїн се дѣтэреште дїа зї де зї маї мѣлт ковїкдїїнеа, кмкѣ рецїмѣ констїтудїїонал п'ар ѓї петрѣ Пїемѣнт, ши къ ачеста дїа челе де пе врѣм сѣте пе ѓменї ла демократїя ши демаркцїя. Ба маї зїче къ дѣсшї Рецелле Сардинїї с'ар ѓї пэтрѣс де ачесте сокотїнге.

Франца. Парїс, 14. Септ. Раче ши дїнїшїтї ка тодѣашл Л. Наполеон плекъ астѣзї пѣла амїази днтра вїа-теле арматей дн пэрдїле мерїдионале але Францїї, дѣкът че маї днтра а дѣврѣїшат пе акїс сѣз Іеронїм ши ши ар ѓї лѣт зїва вѣлѣ дѣла демїтарїї аднангї дн кэрѣа дрѣмѣлї. Дѣкът шїтїреа телеграфїкѣ дѣкът дїа ачѣа зї сѣра Прїнцѣа ѓѣ прїїмїт къ ентсїаїсїт дн Берѣ де кэтре локвїторїї че дїа тоде пэрдїле алергасерѣ ачї.

Кѣм ам маї зїс Прїнцѣа ва ѓї прїїмїт дѣлѣ км до-реште; нїмелї пе се гѣдеште ла врео демвстрѣїїне, авторїтѣїле локале аѣ акам атѣта пэтере, дѣкът пог дѣлѣтѣра лесне орї че черѣаре де фелѣа ачѣста. Зелѣа префекдїлор де а прїїмї пе стѣлѣлѣ лор кѣт се ва пэтеа маї стрѣлчїт, маї помпѣс п'аре пэреке. Префектѣа де Шер пѣлїкѣ, къ дѣнсѣа а пѣс сѣ факъ 20,000 de medaїї, провѣзѣте къ вїпѣл Преседїтѣлї днтрѣ семн де адѣчѣре амїте де трѣчѣреа лѣї Л. Наполеон прїн Берѣ, петрѣ ка сѣ ле дѣпарѣ де ла ачѣа дїа локвїторїї десѣрѣештї темлї лѣї, карї вор венї сѣ ѓї факъ ла прїїтїреа Пресе-

дїтѣлї; ел фѣкѣ вѣнобрѣ кмт фаче о дѣдѣкѣ къ нїште конїї слѣобї, ле фѣгѣдїеште къ ле дѣ чѣпа дакѣ се вор парта вїне. Епїпа де Невер а даг деслетарѣ де карне фїлор сѣї сѣфлѣештї пе зїва кѣнд трѣче пе аколо Преседїтѣле, каре кѣдеа дѣ пост.

London, 15. Септ. Намеле Велїнгтон рѣспасѣ дн каре де атѣдї амї днтрѣшо зпїсї пѣлѣ дн челалалт ал Ерѣонї. Ачѣл Велїнгтон, каре дн Іуліс 1815 дѣдѣсе дѣмїнїї лѣї Вѣлїнгарте локвїтѣра де шѣрте дн канпїлїа нїтаїв дѣла савѣл Ватерло де Велїдї, пе маї есте! Дѣчеле Велїнгтон маї їерї дн 14. Септ. пе ла 3ї, ѓре дѣлѣ амїази дн врѣареа зпїї вѣле їагї кареа се дѣчепѣ къ невоїа чѣа реа (epilepsia) ла Walmer-Castle вѣрѣне де Dover де врѣ-стѣ де 84 anї. Есте де дѣсепнїт, къ ачѣст маїре генерал ал Англїї фѣсесе пѣскѣт дн а. 1769 адїкѣ тог днтрѣшо ан къ Наполеон Вѣлїнгарте, дн контра кѣрѣїа ел се вѣтѣсе прѣсте 10 anї дн Португалия, Спанїа, дн Велїдї, дн Асїа ши пе маїре.

Дѣчеле де Велїнгтон се трѣдѣа дїа о фамїлїѣ стрѣлчїгѣ ши веке; ел ера ал трѣїлеа фїїл ал графѣлї Морпїнгтон, каре дн дѣдѣсе ла скѣла мїлїтарѣ дн Андер дн Франца. Дѣлѣ дѣтїна Англїлор арїѣкѣсѣрѣ де амї скїмѣа пѣмеле дапѣ рангѣрї че канѣтѣ сѣз дѣлѣ мошїї че ерѣ-зѣск, жѣледе Морпїнгтон лѣї пѣмеле де Велїнглеї ши пѣ-маї тэрѣїс се пѣшї Велїнгтон. Рѣпосѣтѣ дѣчѣ дшї дн чѣпѣсе карѣра де арме ла 1787; дн вѣтїїле дїа Остїнліа дшї кѣшїтїгѣ ранг де генерал, дѣлѣ ачѣа лѣї парте фѣрте актїв ла тоде рѣсѣѣїеле Англїї пѣртате маї вѣр-тѣс дн контра лѣї Вѣлїнгарте. Дѣла 1815 дѣкѣче Велїнг-тон се ѓкѣлѣ къ полїтїка ши ѓз маї де мѣлте орї мїнїстрѣ. — Тоде журналеле дїа London вѣарѣ дѣлї дн 14. Септ. ши пѣлїкарѣ фѣрте пе ларг вїографїа рѣпосѣталї. —

Сервія. Белград. Дн дѣперѣїа терѣвѣскѣ есте дагѣ дїа векїме о леѣе прїн каре се опреште а се вїнде ла стрїнї аверї немїшкѣтѣре, вѣсе, пѣшїпг, мошїя. Астѣ леѣе маї се зїтѣсе ши ешїсе дїа ѓвїчѣїа, маї къ сѣма дн прїнчїпателе дѣла Дѣлѣре. Акам гѣвѣрнѣл терѣвѣск, кандѣс ши дѣнсѣа маї мѣлт маї пѣдїа де їдеїле чѣле рѣстѣрѣ-тѣре але тїмнѣлї, спре а дѣпрѣсѣшѣа амїа зїкѣнд дн адѣчѣреа амїте а локвїторїлор Сервіїї дрѣнтѣа де свѣ-ранїтате чѣл арѣ асѣра Сервіїї, дѣвїтѣ пе гѣвѣрнѣл д'ачї къ сѣ рекїете сар дн нїчѣре ачѣа леѣе пеке. Дн врѣа ачѣї дѣвїтѣїїнеї отоманїче Прїнцѣл Сервіїї слѣоблї акам о ордїнѣїїне дн 8. §§. фѣрте прѣчїсѣ, ши къ есѣвтарѣе еї дѣсѣрчїлѣ пе мїнїстрїї дн афарѣ, дїа лѣвїтѣрѣ ши пе По-лїцїя. Дн ачѣастѣ ордїнѣїїне Полїцїї се порѣнчеште, ка сѣ факъ о лїстѣ акѣратѣ де тоді локвїторїї пѣлїнѣтїї карї аѣ вѣндет ла стрїнї аверї немїшкѣтѣре пе пѣмеле лор; лїста апої сѣ о дѣдрѣпте кэтре мїнїстрѣл дїа афарѣ, каре дїа партеї арѣ сѣ поѣтѣскѣ пе рѣспѣтїїнеїе конс-латѣ, ка ачѣестѣ сѣ факъ кѣвѣскѣт пе ла савдїгї лор, ка пѣлѣ дн трѣї лѣнї еї сѣшї вѣлѣз тоде аверїле немїшкѣ-тѣре че ши ле вор ѓї кмшїварѣ; кѣчї амтїнтрѣа сѣ вор вїнде къ лїчїтагїѣ, къ мѣзат. Дѣла ачѣастѣ мѣсѣрѣ асѣрѣ се скот афарѣ пѣмаї ачѣа дїа стрїнї, карї елѣлѣ дн савѣлѣа статѣлї къ контракт. Ачѣстїа къ воїѣ сїсѣїале а гѣвѣрнѣлї погѣ се посѣдѣ о касѣ пе сокѣтеллѣ лор, пе тїмнѣл кѣт се вор аѣла дн сервїїїла прїнчїпатѣлї Сервіїї.

зїтѣ деторїїнеле салѣ, че ле аз кэтрѣ дѣнса, ши денѣарѣ сїмѣлѣ, каре къ лантеле нїмелї лѣз дѣсѣнт.

III. Прїн рѣдїкарѣа сѣвѣрїї дѣвїдѣторештї с'ѣ дѣлѣтэрѣт о маїре пѣдекѣ дїа канса кѣл-тэрїї ши десѣлїрѣїї попорѣлїї пострѣ. Дар сѣ нѣ пе дѣнелїтї, се кѣцетїт, кмкѣ прїн ачѣаста ам фѣкѣт дїа десѣлї черїнѣїї тїмнѣлї, ши пе ам дѣлїїнїт даторїїнѣа кэтрѣ вїїада пострѣ: прїн мѣсѣра ачѣаста п'ам фѣкѣт алт петїка, дѣкът къ пе ам дескїс канса де а кѣпѣта дѣвїдѣторїї квалїфїкацїї. Есперїїнѣа де тоде зїлеле пе дѣвацѣ, кмкѣ кѣпѣшїнї-дѣле дѣвїдѣторїлор пострїї — сѣнт есчеп-цїїнї, кѣтрѣ каре къ тог рѣспѣтѣл пе дн-кїнїт — пар трѣк пѣсте четїре, скїрїере ши кѣнтарѣ. Канса зїнор пе о вѣм сїзнѣ, петрѣ къ ачѣї вѣрѣадї ши тїперї къ талант, карїї аз сїмдїт дн сїне кїзмареа спре старѣа дѣв-дѣторѣаскѣ, сѣз фѣрїт а се прѣпарѣ петрѣ о старѣ, каре пѣчї лїселе де тоге зїлеле пе ле дн десѣлїа. Адѣчѣевїв амїте де врѣїлї дѣвїдѣторїї ал сколелор пострѣ нацїонале, каре сѣ фїѣ есчелат дн сѣера са. Вар дн-вѣдѣторїї де ачѣї, карїї дн армѣдїї къ шїїнѣа

четїреї, а скїрїерїї ши а зпїї гѣрлѣжѣ дѣнїи се рѣдѣаї а ѓї кїзмѣдї спре стрѣформарѣа ши рѣжїнїерѣа вїїедїї пострѣ, і ам авѣт ши і авѣм къ дѣрѣре! десѣлї.

Лѣ кѣцете канса рѣспѣтїїв, кмкѣ воїт а ѓ вѣгїма, сїзнѣнѣ арїят ачѣа, че де комтнї се сїнге. Скїрѣїїле сколелор нацїо-нале нѣ сѣнт дн индивидуалїгїдї де а се кѣтѣ, елеле зак дн дѣсѣлїї инстїтѣїїнїле, че кѣсѣ петрѣ прѣпарѣа индивидуалор петрѣ статѣа дѣвїдѣторѣск, ши дн дѣтїна пѣлѣ акам нѣ-стрѣтѣ ла сѣсчепереа елевїлор дн инстїтѣїл прѣпарандїале. Пѣлѣ кѣнд пѣ с'ор адѣчѣе ре-мезїї дн прївїнѣа ачѣастѣ, пѣлѣ атѣнчїї е днзѣдарѣ дѣвїпѣтѣїїреа сорцїї дѣвїдѣто-рештїї, къ ної дѣвїдѣторїї вѣлї тог нѣ вѣм авѣ, їар петрѣ чѣї пе вѣнї, славї, орї дн алт карѣва тїш неавїлї петрѣ кїзмареа дѣвїдѣ-торѣаскѣ. Дзеїї мї сїмѣрїа де пѣлѣ акѣма а фѣст десѣлѣ, днзѣдарнїче вор ѓї аштен-тѣрїїле комтнїнїтѣрїлор, ка фїїндѣк пѣлѣтескї вїне се аїсе дѣвїдѣторїї вѣнї, днзѣдарнїче вор ѓї маї пе врѣмѣ кандїчїїнїле пѣссе ла дн-кѣїереа контраїтѣлї къ комтнїнїтѣтеа петрѣ рѣдїкарѣа сїмѣрїїї дѣвїдѣторештїї орї кѣрїї фїїторїї дѣвїдѣторїї, ка се провїлѣ дн

сколѣл Граматїка ромѣнї. Географїа. тїсѣ-рїа ш. ч. De unde us e. пе подї черѣ, ши дїа немїк, немїк ва ромѣнї.

Ної Вѣлїдѣнїї — ачї пе дѣлїїлелл локвї-торїї ромѣнїї дїа канпїїїа мїлїтарѣ — ам авѣт пѣлѣ акам дн Арѣдѣа вѣкїїї инстїтѣїл прѣпарандїк, дн каре кандїдатїї де дѣвїдѣ-торїї се прѣпарѣс петрѣ кїзмареа са. Ачѣст инстїтѣїт, дѣкът се атїїнѣе де ної Вѣлїдѣнїї, карїї і вѣм трѣтїїте де акам пѣїнѣе зпїї пѣїнер де тїнерї маї дѣмїлїаї дн шїїїнѣе, ар трѣвїї сѣвтрѣс зпїїї корреспѣндїнѣе рѣформѣ. Ної нѣ сїзнѣт кїзмѣдїї ачїї а сїзнѣе, че рѣ-формѣ ар трѣвїї се фїѣ ачѣестѣа; пѣчїї нѣ врѣм а пе мѣстѣка дн трѣваа чѣллор че сѣнт кї-мѣдїї спре а прївѣгїїе несте сколеле попѣларѣ, кѣрор дн прївїнѣа реоргѣнїзѣрїїї инстїтѣїлї прѣпарандїале ле вор ета нїї есперїїнѣїе фѣкѣте днтрѣ ашторїїї, чїї пе тѣрїїнїїт пѣ-маї а пе да пѣрѣреа днтрѣ аѣолѣ, къ рѣфор-меле ар дѣвїї сѣ се факъ къ прївїнѣлѣ ла кан-лїтѣїїле чѣллор че черѣтѣїї инстїтѣїлї, ла амїї, дн каре дѣнсѣл се черѣтѣїї, ши ла че-рїнѣїле кїштѣрїї дѣвїдѣторештїї. (Ва врѣма.)

Пентръ венітэріле статэвлі.

Ера одатъ тѣмъпѣри, кѣнд венітэріле ші спеселе статэрілор маі престе тот дн Европа нѣ ешіа дн пѣвлік нїчі деквм ші пѣдіеле датэрі маре се аола дн прівінда ачѣаста, се сокотіа кѣ нѣ шііѣ че кѣштїг маре пентръ лѣте. Аѣ трекѣт ачеле тїмъпѣри ші кѣ еле с'аѣ штерс тотъ неодїхна ачелора карїі стрїга пѣнчегат, кѣ се кѣвїне ші тревѣе ка контрївѣнцїі сѣ аола маі пѣ ларг деспре ста- преа фїнанделор статэвлі. О штіе тотъ лѣтеа, кѣ пѣнъ пайнте кѣ 4 ані тот асемелеа дорїнде се манїфестасерѣ дн пѣнѣла ачѣаста ші пѣла пої. Кѣ атѣт е тѣлѣгтїреа шїодїх- пїреа пѣвлїкѣ маі маре ші маі пѣлѣкѣтѣ, кѣнд пѣ пѣмаї дн семестрѣ дн семестрѣ, чї шї ла тот ¼ де ан се вѣд венітэріле ші спеселе статэвлі арѣтате ші ашезате дн

вїланѣл лор. Тома пентръ ачѣаста пѣ лїнсім а репродѣче шї пої дѣпѣ ессемпѣлѣ аитор жѣрналѣ новѣ конспет фї- нанціал австрїак ешїт дн жѣрналѣле офїціале шї неофїціале пѣ прїмѣл семестрѣ ал анілор 1852, 1851 шї 1850. Овсер- вѣм пѣмаї атѣта, кѣ чеї карїі шїаѣ пѣстрат сокотелїле венітэрілор статэвлі дн анії 1851 шї 1850 прѣкѣт се пѣ- вїкасерѣ пѣ атѣнчї, вор аола брѣшкарѣ дїфрїнде днтрѣ- вѣеле дїфре де атѣнчї шї днтрѣ алтеле де акѣм; чї ачѣа- ста вїне пѣмаї дела днпрѣдїтѣрѣеа, кѣ пѣлте сокотелї- трек днтрѣн ан дн алѣл, кѣм шї кѣ тѣде аї а фаче кѣ- сѣте де мїліоне, аколо ла пѣвлїкарѣ се пот днѣтѣмла шї ешїнтелї. Дѣчї еатѣ старѣа венітэрілор Монархїеї австрїачѣ пѣ семестрѣл 1 адїкѣ пѣ прїмеле шѣсе лѣнї дн анії 1852, 1851 шї 1850.

	Дн Семестрѣл I			Дн Семестрѣл I 1852, ad.	
	1852	1851	1850	кѣтрѣ 1851 маї пѣлгт маї пѣдїн	кѣтрѣ 1850 маї пѣлгт маї пѣдїн
Фїорїні дн монетѣ конвенціоналѣ.					
1. Контрївѣдїзнї дїрѣнте:					
Даждеа де пѣ монїї	29652602	29392315	25556885	260287	4295717
" " " касе	4042610	3254889	2764989	787721	1277621
" " " венітэрі шї аверсѣалѣ дела Трїест	2537082	1525816	1300565	1049216	1272467
Даждеа пѣ венітэрі	3287359	1442830	188797	844529	2098562
Алте дїждїї дїрѣнте	124519	198550	148702		
Сѣмта	58680122	35812400	29759938	74031	24185
2. Контрївѣдїзнї індїрѣнте:					
Даждеа де констїто (дела вѣстѣрі, карне ш. а.)	14864891	15073559	11711615	1791332	3152276
Венітѣл дн вѣмї (дажѣе)	11040824	10033665	10203908	1007159	856916
" " саре	13680188	13827735	10151736	3321557	5538452
" " тѣвѣкѣ	8345825	5224268	7827666	992729	518159
" " тїмѣрѣ шї такѣе дела тре- вїле жѣдѣкѣторѣшті	8587896	7595167	3673551	681703	4914345
Лотерїїле	2575367	1893664	1521661	305146	1254206
Поштѣле	188840	A 116306	254295	79669	16870
Вѣмїле дрѣмѣрілор, подѣрілор	1149882	1070213	1153012		45455
Пѣнѣвїреа (дажѣе пѣ арїїнтѣрії шї жѣвѣере)	55267	46743	51616	11476	3651
Венітэріле днпрѣмѣтѣ де правѣ де пѣшѣкѣ шї салїгрѣ дн регѣтѣл Ве- пето Ломбардїкѣ	113051	145099	128077	30048	15026
	2276	53716	A 11328	31440	13604
Сѣмта	60584307	52825532	46405309	7758784	14178998
3. Венітэрі дн прїпрїетатеа статэвлі, дн Монпанїстїкѣ шї дела монетѣрії:					
Венітѣл монїїлор статэвлі	1260295	1719734	612469	459439	647826
Вѣлѣареа де монїї де але статэвлі	13541	20977	14945	7436	1404
Монїї епїскопѣшті ваканте	64052	4162	98116	59890	34064
Дела дрѣмѣріле де фѣрѣ але статэвлі асарѣ де дрѣмѣл дела Міланѣ	1593658	765656	150287	828022	1443571
Фабрїчѣле статэвлі	161457	A 316047	A 49759	477504	211216
Монпанїстїла	A 496212	541700	A 110606	857912	585606
Монетѣріа	509241	1240876	1206176	731655	1686955
Сѣмта	3106032	3777038	2921628	671006	184404
4. Прїосарї де ла фондѣл лїквїдѣторїѣ.					
5. Алте венітэрі фѣлїрїте:					
Фїскалїтѣдїле шї клїропонтїїле	163104	52712	A 127662	110392	290766
Ажѣторїнде дн деосѣвїте фондѣрі	35181	52271	118032	17090	82851
Кѣштїг дела кѣрѣлѣ вѣнілор шї ал полїделор	684824	165485	111483	521339	537341
Венітэріле адмїнїстрѣдїзнїї мїлітарѣ шї алте венітэрі	1797471	1838060	2678545	40589	881072
Сѣмта	2680580	2106528	2780296	574052	99816
Сѣмта тоталѣ а тѣгѣрор венітэрілор	111349552	99728806	86835008	11620746	24514544